

Obietnica Pandory

Selekcja oficjalna Sundance 2013

O FILMIE

Głośny film w reżyserii nominowanego do Oscara dokumentalisty Roberta Stone'a. Skojarzenia z bronią masowego rażenia oraz tragedia w Fukushima sprawiły, że dla wielu ludzi pojęcie energetyki jądrowej stało się synonimem lęku i globalnego zagrożenia. Co jeśli takie opinie są bezpodstawne – czy potrafimy pozbyć się uprzedzeń? Czy źródło energii, które budzi tyle obaw, w rzeczywistości może być jedynym ratunkiem przed katastrofą klimatyczną?

Przyjęty entuzjastycznie na festiwalu Sundance i na innych ważnych przeglądach kina niezależnego film Roberta Stone'a stał się impulsem do dyskusji na temat wpływu elektrowni jądrowych na środowisko naturalne. Reżyser przygląda się osobistym historiom znanych ekologów, którzy radykalnie zmienili swoje stanowisko wobec energetyki jądrowej i walczą obecnie o jej rozwój. Stone zabiera widza w podróż, śledząc proces przemiany głównych bohaterów i analizując fakty oraz mity związane z tym sposobem wytwarzania energii elektrycznej.

„Obietnica Pandory” (tytuł oryginalny: *Pandora's Promise*) to wykraczająca poza schemat opowieść o procesie kształtowania się przekonań, która wprowadza widzów w trwającą od lat debatę społeczną na temat znaczenia energii jądrowej.

24 lutego 2015 r. w wybranych kinach studyjnych w Polsce odbędą się pokazy otwarte filmu. Projekcje będą elementem programu edukacyjno-informacyjnego „Świadomie o Atomie”, prowadzonego przez PGE EJ 1 – spółkę odpowiedzialną za budowę pierwszej w Polsce elektrowni jądrowej. Celem programu jest przekazywanie rzetelnej i przystępnej wiedzy na temat energetyki jądrowej, umożliwiającej wyrobienie sobie własnej opinii w tej sprawie.

SŁOWO OD REŻYSERA

Zawsze uważałem się za zagorzałego ekologę. Kiedy miałem 9 lat, mama czytała mi książkę pt. „Silent Spring” (książka o tematyce ekologicznej, opisująca zagrożenia związane z masowym stosowaniem pestycydów autorstwa Rachel Carson – przyp. tłum.), a temat zimnej wojny czy też nuklearnego wyścigu zbrojeń nie był niczym niezwykłym przy naszym rodzinnym stole. Dlatego też anty-nuklearne i ekologiczne przekonania były we mnie głęboko zakorzenione.

Mój pierwszy film dokumentalny – *Radio Bikini*, który miał swoją premierę na festiwalu Sundance w 1988 r. i zdobył nominację do Oscara, był głosem sprzeciwu wobec broni nuklearnej. Kolejny film – *Dni Ziemi*, wyświetlony podczas finałowego pokazu na tym samym festiwalu w 2009 r., opowiadał historię powstania ruchów ekologicznych w czasach mojej młodości. Podczas prac nad tym filmem po raz pierwszy zdałem sobie sprawę, jak przesiąknięte pesymizmem są tego typu organizacje w dzisiejszych czasach i jak niewiele udało im się zdziałać w kwestii zmian klimatycznych. Dopiero znajomość ze Stewartem Brandtem sprawiła, że zetknąłem się z nowym i bardziej optymistycznym podejściem do ochrony środowiska, które promowało rozwój technologiczny. Od tego momentu zacząłem szukać i odkrywać niewielką, ale stale rosnącą grupę ludzi z różnych rejonów świata, którzy kwestionują i przeciwstawiają się temu, co stało się dzisiejszą, sztywną i konserwatywną wersją ekologii.

Nie było mi łatwo przyznać, że intensywny rozwój technologii jądrowych jest obecnie naszą największą szansą na to, aby zapobiec środowiskowej katastrofie. Jednocześnie rosnące przekonanie, że tak właśnie jest sprawiło, że zacząłem stawiać sobie pytania o podstawowe założenia nowoczesnej ekologii. Od przekonania, że możemy znacząco obniżyć zapotrzebowanie na energię dzięki większej efektywności energetycznej, po wiarę w to, że odnawialne źródła energii będą w przyszłości zasilać całą planetę. Wydaje mi się, że to prawie religijne przywiązanie ruchów lewicowych i ekologów do pewnych niepodważalnych przekonań, miało równie duży wpływ na nasze przedłużające się przywiązanie do paliw kopalnianych, jak i przerażająca swoboda, z jaką konserwatyści podchodzą do zmian klimatycznych. Obie strony, przekonane o swoich racjach i okopane na sztywnych pozycjach tkwią w ideologicznym sporze, który w przyszłości może mieć fatalne skutki dla nas wszystkich. Dlatego też musimy zmierzyć się z faktami.

Przez trzy lata całkowicie poświęciłem się pracy nad tym dokumentem. Staram się w nim odpowiedzieć na prawdopodobnie najważniejsze i najbardziej niewygodne obecnie pytanie: jak sprostać zapotrzebowaniu na energię we współczesnym świecie nie niszcząc

PGE EJ 1 Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, 00-496 Warszawa, ul. Mysia 2, wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy pod numerem KRS: 0000347416, NIP: 701-021-82-99, REGON: 142242032, Kapitał zakładowy: 73 000 000 zł. Kapitał wpłacony: 73 000 000 zł. Konto bankowe: Bank Pekao SA, nr: 21 1240 6292 1111 0010 2943 7844. www.pgeej1.pl

jednocześnie środowiska, w którym rozwinęła się nasza cywilizacja? Od początku wiedziałem, że ten film musi być mocno osobisty, żeby w ogóle wywarł jakikolwiek wpływ na masową publiczność. Już na wstępnym etapie podjąłem decyzję, że skupię się na kilku kluczowych osobach, które, tak jak ja, drastycznie zmieniły swoje przekonania na temat energii jądrowej. Ich ewolucja, od stanowczego stanowiska antynuklearnego, aż do gorliwej postawy pro-nuklearnej, stanowi centralną oś dramatyczną filmu. Mam nadzieję, że poprzez ten film uda mi się zaprosić publiczność do podobnej intelektualno-poznawczej przygody.

„**Obietnica Pandory**” to bez wątpienia jeden z najbardziej osobistych i ważnych filmów w mojej karierze. Dzięki niemu dowiedziałem się, że miałem całkowicie błędne przekonania dotyczące energetyki, zaś wszystko to, co myślałem o energii jądrowej i związanych z nią wydarzeniach historycznych odbiegało od prawdy.

Praca nad tym filmem stała się dla mnie wielką podróżą, wiodącą przez cztery różne kontynenty do ukrytego świata energii jądrowej. Byłem w okrytej złą sławą elektrowni w Czarnobylu (bodajże jako pierwszy zagraniczny operator), zapuściłem się w głąb zamkniętej strefy w Fukushima, zobaczyłem też popularną plażę w Brazylii, gdzie naturalnie występujące promieniowanie tła przekracza ponad trzystukrotnie dawki uznawane za „normalne”! Odwiedziłem też mało znane centrum naukowe w Idaho, gdzie ponad 20 lat temu wynaleziono nowy rodzaj reaktora odpornego na stopienie, który jest zasilany odpadami nuklearnymi.

Jeśli miałbym wskazać na jeden moment, w którym doznałem „ośnienia”, to było to w niewielkim pomieszczeniu we Francji (rozmiaru boiska do koszykówki), gdzie składowanych jest 80% odpadów z całego kraju z ostatnich 30 lat: cztery cylindryczne tuby o długości 10 metrów i średnicy 1 metra to wszystko, co zostało z procesu zasilania całego Paryża przez ostatnie 30 lat czystą energią jądrową! Pomyślałem sobie wtedy: „Boże, co myśmy sobie wyobrażali!”

Robert Stone

22 kwietnia 2013 r.

SYLWETKA REŻYSERA

ROBERT STONE

Uznany twórca filmów dokumentalnych. Urodził się w Anglii w 1958 roku, a dorastał w Europie i w Stanach Zjednoczonych. Po zdobyciu dyplomu z historii na Uniwersytecie w Wisconsin, przeprowadził się do Nowego Jorku w 1983 roku, gdzie chciał rozpocząć karierę filmową. Zdobył uznanie za swój pierwszy film, *Radio Bikini*, który miał premierę na festiwalu Sundance w 1987 roku i został nominowany do Oscara. Jako producent, reżyser, scenarzysta, montażysta i operator, Stone przez ponad 25 lat pracy ugruntował swoją pozycję w świecie filmowym. W swoich filmach dotyka amerykańskiej historii, popkultury i mass mediów, a także tematyki związanej ze środowiskiem. Owen Gleiberman z Entertainment Weekly nazwał Stone'a „najbardziej niedocenionym wielkim dokumentalistą”, odnosząc się do „dwóch najbardziej przełomowych filmów dekady”. Do jego najbardziej znanych filmów, obok *Radio Bikini* i *Obietnicy Pandory* można zaliczyć *Guerilla: Urowadzenie Patty Hearst* (2004 r.), *Oswald Ghost* (2007 r.) i *Earth Days* (2009 r.).

SYLWETKI BOHATERÓW

STEWART BRAND

Stewart Brand uważany jest za czołowego amerykańskiego działacza ruchu ekologicznego. Znany jako twórca *Katalogu całej Ziemi* (*The Whole Earth Catalog*) – kultowej pozycji dla ruchu środowiskowego *Powrót do Ziemi* (*Back to the Land*) z przełomu lat 60 i 70-tych. Założył szereg znaczących organizacji, takich jak The WELL, The Global Business Network (GNB) i The Long Now Foundation. Autor wielu książek o tematyce środowiskowej, w tym najnowszej pozycji pt. *Dyscyplina całej Ziemi: Manifest Ekopragmatyka* (*Whole Earth Discipline: An Ecopragmatist Manifesto*). Jego wieloletnia fascynacja rolą technologii w rozwiązywaniu problemów środowiska popchnęły go do radykalnej zmiany poglądów na temat energetyki jądrowej.

MARK LYNAS

Ceniony brytyjski dziennikarz i aktywista ruchu ekologicznego, którego działalność skoncentrowana jest przede wszystkim na kwestii zmian klimatycznych. Autor szeregu książek poświęconych tematyce ekologicznej, m.in. *Sześć stopni: Nasza przyszłość na cieplejszej Planecie* (*Six Degrees: Our Future on a Hotter Planet*), za którą zdobył prestiżową nagrodę *Royal Science Prize for Science Books*. Książka wydana została w 22 językach, doczekała się również filmowej adaptacji, wyprodukowanej przez kanał telewizyjny National Geographic.

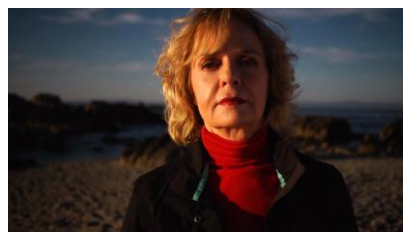
MICHAEL SHELLENBERGER

Znany amerykański aktywista, od lat 90-tych związany z ruchem ekologicznym. W 2002 r. wraz z Tedem Nordhausem założył instytucję *Apollo Alliance* (obecnie *Blue-Green Coalition*), która postulowała o rozwój inwestycji związanych z energetyką odnawialną i efektywnością energetyczną. Schellenberger i Nordhause są współzałożycielami centrolewicowego think tanku *The Breakthrough Institute* z siedzibą w Oakland, który koncentruje się przede wszystkim na problematyce zmian klimatycznych i bezpieczeństwa energetycznego. W 2004 roku duet wydał głośną publikację *The Death of Environmentalism*, która polemizuje z ideami tradycyjnego ruchu ekologicznego. Za swoją kolejną publikację: *Break Through: From the Death of Environmentalism to the Politics of Possibility* w 2007 roku otrzymali nagrodę Green Earth Book Award. Magazyn Time umieścił ich w 2008 r. na liście *Bohaterów Środowiska* (*Heroes of the Environment*).

GWYNETH CRAVENS

Pisarka i dziennikarka związana z magazynami *The New Yorker*, *Harper's Magazine*, *Washington Post* i *The Nation*. Zaangażowana w ruch antyatomowy, protestowała przeciwko otwarciu elektrowni jądrowej Shoreham w Long Islands. Pod wpływem Dr. D. Richarda "Ripa" Andersona, znanego chemika i oceanografa radykalnie zmieniła stanowisko na temat energetyki jądrowej. Rozpoczęła obszerne badania naukowe na temat energii jądrowej, podczas których odwiedziła

PGE EJ 1 Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, 00-496 Warszawa, ul. Mysia 2, wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy pod numerem KRS: 0000347416, NIP: 701-021-82-99, REGON: 142242032, Kapitał zakładowy: 73 000 000 zł. Kapitał wpłacony: 73 000 000 zł. Konto bankowe: Bank Pekao SA, nr: 21 1240 6292 1111 0010 2943 7844. www.pgeej1.pl

szereg obiektów jądrowych. Swoje obserwacje przedstawiła w wydanej w 2007 roku książce *Power to Save the World: The Truth About Nuclear Energy*. Od tego czasu stała się cenioną propagatorką energetyki jądrowej jako kluczowego rozwiązania dla kryzysu klimatycznego.

RICHARD RHODES

Amerykański dziennikarz i publicysta. Dwukrotny laureat Nagrody Pulitzera – w 1986 r. (za książkę *The Making of the Atomic Bomb*) i w 2007 r. (za książkę *Arsenals of Folly: The Making of the Nuclear Arms Race*). Jako dziennikarz w latach 70-tych Rhodes regularnie krytykował energetykę jądrową. Po poznaniu

inżynierów i naukowców pracujących nad tą technologią, docenił jednak jej potencjał. W 1993 r. wydał publikację *Nuclear Renewal: Common Sense About Energy*, w której porównuje przemysł jądrowy w USA do Francji i Japonii. W swojej książce nazywa energię jądrową „najczystszym i najbezpieczniejszym źródłem wytwarzania energii”.

LEONARD J. „LEN” KOCH

Jeden z czołowych inżynierów nuklearnych, zaangażowany w budowę pierwszych reaktorów jądrowych. Pomógł rozwinąć i zrealizować pierwszą koncepcję energii jądrowej, stworzoną przez włoskiego fizyka, Laureata Nobla Enrico Fermi. W 1948 roku Koch rozpoczął pracę w Argonne National Laboratory –

jednej z najważniejszych amerykańskich placówek badawczo-rozwojowych, gdzie uczestniczył w badaniach nad reaktorem na neutrony prędkie EBR-1 (Experimental Breeder Reactor One). W latach 50-tych Koch wraz z 8 innymi naukowcami z ANL wybudowali i uruchomili reaktor EBR-1, który w 1951 roku jako pierwszy na świecie wygenerował prąd z paliwa jądrowego. W 1953 roku Koch wrócił do Chicago, gdzie odegrał kluczową rolę w rozwoju kolejnego reaktora – EBR-II. Laureat dwóch prestiżowych nagród American Nuclear Society – w 2007 i 2012 roku. W 2004 roku wyróżniony nagrodą Global Energy International Award, za wybitne osiągnięcia w rozwoju technologii energetycznych.

PGE EJ 1 Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, 00-496 Warszawa, ul. Mysia 2, wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy pod numerem KRS: 0000347416, NIP: 701-021-82-99, REGON: 142242032, Kapitał zakładowy: 73 000 000 zł. Kapitał wpłacony: 73 000 000 zł. Konto bankowe: Bank Pekao SA, nr: 21 1240 6292 1111 0010 2943 7844. www.pgeej1.pl

DR CHARLES TILL

Jeden z pionierów energetyki jądrowej. Zdobyl doktorat na politechnice Imperial College w Londynie. W latach 1961-1963 w Canadian General Electric fizyk pracowal nad prototypem jądrowego reaktora ciezkowodnego. W latach 1980 – 1998 byl reaktorem Programu Rozwojow Reaktorow (Reactor Development Program) a Argonne National Laboratory w Idaho. Przez 10 lat – od 1984 do 1994 roku Till koncentrowal sie glownie na rozwoju technologii reaktora IFR (Integral Fast Reactor).

PGE EJ 1 Sp. z o.o. z siedziba w Warszawie, 00-496 Warszawa, ul. Mysia 2, wpisana do Krajowego Rejestru Sadowego prowadzonego przez Sad Rejonowy dla m.st. Warszawy, XII Wydzial Gospodarczy pod numerem KRS: 0000347416, NIP: 701-021-82-99, REGON: 142242032, Kapital zakladowy: 73 000 000 zł. Kapital wpialony: 73 000 000 zł. Konto bankowe: Bank Pekao SA, nr: 21 1240 6292 1111 0010 2943 7844. www.pgeej1.pl

TWÓRCY I OBSADA

Scenariusz i reżyseria

ROBERT STONE

Montaż

DON KLESZY

Muzyka

GARY LIONELLI

Zdjęcia

ROBERT STONE

HOWARD SHACK

Dźwięk

COLL ANDERSON

Produkcja

ROBERT STONE

JIM SWARTZ

SUSAN SWARTZ

Producenci wykonawczy

DAN COGAN

PAUL G. ALLEN

JODY ALLEN

AIMEE & FRANK BATTEN

SIR RICHARD BRANSON

ERIC DOBKIN

LYNN, GAVIN & DIANA DOUGAN

STEVE KIRSCH

ROSS KONINGTEIN

RAY ROTHROCK

PETER WAGNER

Występują

STEWART BRAND

MARK LYNAS

MICHAEL SHELLENBERGER

GWYNETH CRAVENS

RICHARD RHODES

CHARLES TILL

LEN KOCH

PGE EJ 1 Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, 00-496 Warszawa, ul. Mysia 2, wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy pod numerem KRS: 0000347416, NIP: 701-021-82-99, REGON: 142242032, Kapitał zakładowy: 73 000 000 zł. Kapitał wpłacony: 73 000 000 zł. Konto bankowe: Bank Pekao SA, nr: 21 1240 6292 1111 0010 2943 7844. www.pgeej1.pl

“**Obietnica Pandory**” była wyprodukowana niezależnie, a wszystkie decyzje związane ze scenariuszem i przedstawianą fabułą należały wyłącznie do reżysera, Roberta Stone’a. Dla twórców filmu szczególnie istotna była niezależność i przejrzystość finansowania filmu.

Poniżej znajduje się lista wszystkich fundatorów:

Paul G. Allen

Jody Allen

Aimee & Frank Batten

Ross Koningstein

Ray Rothrock

Peter Wagner

IMPACT PARTNERS – członkowie:

Diana Barrett for the Fledgling Fund

Steve Cohen

Peggy & Yogen Dalal

Ian Darling

Eric Dobkin

Lynn, Gavin & Diana Dougan

Patricia Lambrecht

Dan Lynch

Gib & Susan Myers

Joan Platt

Beth Sackler & Jeff Cohen

Jim Swartz

Susan Swartz

Wsparcie Fundacji

Lotus Foundation

Steven and Michele Kirsch Fund

Small World Institute Fund

Alex C. Walker Foundation

Peter Norvig Foundation

Alfred J. Guiffrida and Pamela J. Joyner Fund

Ross Koningstein and Patrisia Spezzaferro Fund

The Franklin & Catherine Johnson Foundation

Charles Schwab Charitable Fund

PGE EJ 1 Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, 00-496 Warszawa, ul. Mysia 2, wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy pod numerem KRS: 0000347416, NIP: 701-021-82-99, REGON: 142242032, Kapitał zakładowy: 73 000 000 zł. Kapitał wpłacony: 73 000 000 zł. Konto bankowe: Bank Pekao SA, nr: 21 1240 6292 1111 0010 2943 7844. www.pgeej1.pl

DYSTRYBUCJA I PROMOCJA FILMU W POLSCE

Promocja filmu jest elementem ogólnopolskich działań edukacyjno-informacyjnych realizowanych w ramach programu „**Świadomie o Atomie**”, prowadzonego przez **PGE EJ 1 sp. z o.o** – spółkę utworzoną w celu przygotowania i przeprowadzenia projektu budowy pierwszej polskiej elektrowni jądrowej. Celem programu jest przekazywanie rzetelnej, obiektywnej i przystępnej wiedzy na temat energetyki jądrowej i realizowanego przez spółkę PGE EJ 1 projektu.

Za dystrybucję filmu „Obietnica Pandory” w Polsce odpowiedzialna jest firma **Gutek Film**. Przez ponad 20 lat swojej działalności firma wypromowała na polskim rynku takich reżyserów, jak: Peter Greenaway, Pedro Almodovar, Lars von Trier, Mike Leigh, Jim Jarmusch, Derek Jarman, Park Chan-wook, Paul Cox czy Wong Kar-Wai. Ponad 300 produkcji, które dotychczas wprowadziła do polskich kin firma Gutek Film obejrzało ponad 12 milionów widzów. Firma prowadzi warszawskie kino Muranów. Na jego repertuar składają się oprócz seansów repertuarowych liczne festiwale, retrospektywy oraz przeglądy (np. 5 edycji Festiwalu Filmów Francuskich, Festiwal Filmów Latinoamerykańskich). Od 1994 kino Muranów należy do ekskluzywnej sieci kin europejskich EUROPA CINEMAS, a w roku 2004 otrzymało nagrodę dla najlepszego kina tej organizacji.

PGE EJ 1 Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, 00-496 Warszawa, ul. Mysia 2, wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy pod numerem KRS: 0000347416, NIP: 701-021-82-99, REGON: 142242032, Kapitał zakładowy: 73 000 000 zł. Kapitał wpłacony: 73 000 000 zł. Konto bankowe: Bank Pekao SA, nr: 21 1240 6292 1111 0010 2943 7844. www.pgeej1.pl

